

Številka: 013-12/2017/32

Datum: 5. 10. 2017

GRADIVO K POSAMEZNIH TOČKAM DNEVNEGA REDA
3. SEJE SVETA VLADE RS ZA DIALOG O VERSKI SVOBODI
IN PREDVIDENI POTEK SEJE

1. POZDRAV PREDSEDNIKA IN KRATKA INFORMACIJA O REALIZACIJI RAZPRAVE NA 2. SEJI SVETA GLEDE DUHOVNE OSKRBE V SLOVENSКИH BOLNIŠNICAH.

Ta točka dnevnega rada bo trajala predvidoma največ 10 minut.

2. VERSKA DUHOVNA OSKRBA PRIPADNIKOV ISLAMSKE SKUPNOSTI V REPUBLIKI SLOVENIJI V SLOVENSKI VOJSKI, na predlog Islamske skupnosti v Republiki Sloveniji

Islamska skupnost v Republiki Sloveniji (ISRS) je v pobudi za obravnavo na seji Sveta z dne 27. 9. 2016 med drugim zapisala:

»Problem duhovne oskrbe v zaprtih zavodih oziroma zaporih, vojski in bolnišnicah: že več kot tri leta v zaporu na Dobu izvajamo duhovno oskrbo. Enkrat mesečno imam Islamske skupnosti obiskuje zapornike in jim nudi duhovno oskrbo. Pisali smo ministru za pravosodje in ga prosili za plačilo vsaj potnih stroškov za imama, ki duhovno oskrbo izvaja. Dobili smo negativen odgovor. *Tudi v vojski ne nudimo duhovne oskrbe, čeprav so pripadniki Slovenske vojske tudi muslimani.* V bolnišnicah smo poskušali zagotoviti majhen prostor za opravljanje molitev bolnikov. Tudi v tem primeru smo bili neuspešni. *Za pogovor smo odprti in upamo, da se bo v razumnem roku našla ustrezna rešitev za te izzive.*«

ISRS svoje pobude ni želela dopolniti; pojasnila je, da »prošnjo [sedeža Sveta] za dodatna pojasnila ... razume kot sistemsko zaviranje določenih vprašanj«¹. Na sedežu Sveta smo to pobudo z namenom obravnave na seji razčlenili v naslednji vprašanji:

- a) Kako je verska duhovna oskrba v Slovenski vojski urejena za vojake islamske veroizpovedi?

¹ Glejte: Zapisnik 2. seje Sveta Vlade RS za dialog o verski svobodi, 23. 2. 2017, str. 2/20, zadnji odstavek.

- b) Kakšne so možnosti, da bi v sestavo Slovenske vojske z namenom učinkovitejšega izvajanja te oskrbe vključili tudi imama (duhovnika) ISRS?

Pri razčlenitvi smo si pomagali s podatki, ki ali izvirajo iz dela Urada za verske skupnosti (npr. iz delovnega sestanka direktorja urada z muftijem in imami v letu 2015²) in/ali so bili drugače javno objavljeni (npr. intervju muftija ISRS za časnik Delo iz konca leta 2014³, v katerem mufti tudi pove, da je ISRS zainteresirana za zaposlitev imama v Slovenski vojski, vendar ne ve, kako uveljaviti svoj interes). Predpostavili smo, da bi tema utegnila presegati zgolj interese predlagatelja (istovetna vprašanja je Ministrstvu za kulturo, čeprav izven delokroga Sveta, pred časom postavila tudi Srbska pravoslavna cerkev, Metropolija zagrebško-ljubljanska).

Za duhovno oskrbo pripadnikov registriranih verskih skupnosti v Slovenski vojski (vojaških oseb med vojaško službo - pripadnikov stalne sestave, pogodbenih pripadnikov rezervne sestave med opravljanjem vojaške službe in usposabljanjem ter oseb med prostovoljnim služenjem vojaškega roka) od leta 2000 skrbi Vojaški vikariat v sestavi Generalštaba Slovenske vojske. Le-ta je v sporazumu med Slovensko škofovsko konferenco Katoliške Cerkve in Vlado Republike Slovenije (2000) opredeljena kot ustanova za duhovno oskrbo vojaških oseb katoliške vere, ki jo vodi vojaški vikar oziroma verski uslužbenec Katoliške Cerkve⁴ ter v skladu s sporazumom med Evangeličansko cerkvijo AV v RS in Vlado Republike Slovenije (2000) vsebuje tudi organizacijsko enoto za duhovno oskrbo vojaških oseb luteranske vere, ki jo vodi namestnik vojaškega vikarja oziroma verski uslužbenec Evangeličanske cerkve AV v Republiki Sloveniji⁵. Vojaški vikariat redno in za nedoločen čas zaposluje verske uslužbenec Katoliške Cerkve in Evangeličanske cerkve AV v Republiki Sloveniji⁶.

K razpravi sta vabljeni predstavnika Ministrstva za obrambo – Vojaškega vikariata in upravnega dela ministrstva.

Ta točka dnevnega reda bo predvidoma trajala največ 75 minut.

PРАВNA UREDITEV

Člen 22 Zakona o verski svobodi⁷ določa, da imajo pripadnice in pripadniki Slovenske vojske med vojaško službo pravico do verske duhovne oskrbe v skladu s predpisi o vojaški službi in obrambi države. Po tretjem odstavku 52. člena Zakona o obrambi⁸ ima vojaška oseba med vojaško službo pravico do religiozne duhovne oskrbe, organizacijo te oskrbe in način izvrševanja pravice do te oskrbe pa določi minister⁹.

² Glejte: <http://www.islamska-skupnost.si/novice/2015/03/direktor-urada-za-verske-skupnosti-dr-gregor-lesjak-na-sestanku-z-muftijem-in-imami>, 4. 10. 2017.

³ Glejte: <http://www.delo.si/arhiv/dzamija-bo-stala-okoli-35-milijonov-evrov.html>, 4. 10. 2017.

⁴ Glejte: http://www.mk.gov.si/fileadmin/mk.gov.si/pageuploads/Ministrstvo/verske_skupnosti/2017/duhovna_oskrba_ssk.pdf, 1. člen.

⁵ Glejte: http://www.mk.gov.si/fileadmin/mk.gov.si/pageuploads/Ministrstvo/verske_skupnosti/2017/ECDOV.pdf, 1. člen.

⁶ Delo in naloge vojaškega vikariata podrobno popisujeta zbornika ob njegovi peti in deseti obletnici: Zvest bogu in domovini (Pregelj in Plut, 2005) in Vojaški vikariat: 10 let delovanja (Plut in drugi, 2010).

⁷ Glejte: <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO4008#22>

⁸ Glejte: <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO532#52>

⁹ Glejte: <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=PRAV5077>

Ustavno sodišče RS je leta 2010 presojalo ureditev verske duhovne oskrbe v vojski in policiji (U-I-92/07-23, Uradni list RS, št. 46/10)¹⁰. V nadaljevanju navajamo nekaj temeljnih ugotovitev te presoje.

- Svoboda vere je v prvi vrsti obrambna pravica (t.i. pravica negativnega statusa), po kateri država ... ne sme nedopustno posegati v razmerja, varovana v prvem in drugem odstavku 41. člena Ustave (U-I-92/07-23, točka 92). Vseeno pa mora, če je to nujno za izvrševanje pozitivne verske svobode, okrnjeno svobodo posameznikov nevtralizirati tudi z aktivnim delovanjem, ki naj ublaži nastalo prikrajšanje (U-I-92/07-23, točka 169) - osebam, ki jim je otežen dostop do verske oskrbe, mora tako v določenih okoliščinah (npr. med vojaki in zaporniki) omogočiti dostop do verske oskrbe (U-I-92/07-23, točka 94).
- Tisto, zaradi česar je zakonodajalec uzakonil pravico do verske duhovne oskrbe pripadnikov vojske in policije, je součinkovanje dveh vrst okoliščin. Prve so okoliščine zaprtosti okolja opravljanja dela. Te bistveno otežujejo ali celo onemogočajo zlasti kolektivni vidik izvrševanja verske svobode (bivanje v posebnih ustanovah zaprtega tipa, omejenost izhodov, krajevna oddaljenost verske skupnosti). Druge pa so povezane z naravo vojaške oziroma policijske službe. Ta lahko zaradi nekaterih svojih značilnosti (soočanje s posegi v nedotakljivost življenja, soočanje z lastno minljivostjo ipd.) pri posameznikih posebej intenzivno sproža moralne, etične dileme in premisleke, na kakršne odgovarjajo religiozna prepričanja (U-I-92/07-23, točka 172).
- Pripadnikom vojske, odkar ni več naborniškega sistema, dostopnost verske duhovne oskrbe ni pomembneje okrnjena, ko so ti v mirnodobnem času na območju države (in ne gre za t. i. stanje pripravljenosti). Odtlej namreč niti pripadniki poklicne sestave vojske niti njene rezervne sestave niso več podvrženi dolgotrajnejšemu obveznemu zaprtemu bivanju v vojašnicah, krajevno in socialno ločeni od siceršnjega življenjskega toka. Tako je pripadnikom vojske in policistom v mirnodobnem času oziroma ko ni t. i. izrednih razmer, dostop do verske oskrbe bistveno omejen predvsem med (dolgotrajnejšimi) usposabljanji v tujini oziroma med sodelovanjem v različnih operacijah zunaj države (U-I-92/07-23, točka 173).
- Če je izvrševanje verske duhovne oskrbe organizirano tako, da je nenehno na voljo, so ga po naravi stvari lahko deležni tudi tisti pripadniki vojske, ki jim gibanje ni omejeno (U-I-92/07-23, točka 175).
- Vendar niti prekoračitev mere, ki jo zahteva Ustava v prvem odstavku 41. člena, sama po sebi ne pomeni kršitve načela o ločenosti države in verskih skupnosti vse dotlej, dokler se država pri tem ne istoveti s katero koli veroizpovedjo in dokler do slednjih pristopa enakopravno (U-I-92/07-23, točka 169).
- Različno obravnavanje verskih skupnosti pri izvrševanju kakšne človekove pravice ali temeljne svoboščine, ki bi temeljilo na veri, bi bilo treba presojati po strogem testu sorazmernosti (U-I-92/07-23, točka 107).

¹⁰ Glejte: https://www.uradni-list.si/_pdf/2010/Ur/u2010046.pdf, str. 3-64.

3. OBREZOVANJE DEČKOV V ISLAMU V SLOVENIJI, na predlog Islamske skupnosti v Republiki Sloveniji

Islamska skupnost v Republiki Sloveniji (ISRS) je v pobudi za obravnavo na seji sveta z dne 27. 9. 2016 med drugim zapisala:

»Problem cirkumcizije: naši člani se pri obrezovanju fantkov, kar je med muslimani že tisočletna tradicija, soočajo z velikimi težavami. Varuhinja človekovih pravic je (na podlagi mnenja Komisije RS za medicinsko etiko) povedala, da je obrezovanje fantkov kaznivo dejanje, kar je še dodatno otežilo reševanje tega vprašanja. V sosednji Avstriji je praksa popolnoma drugačna. Starši lahko za nekaj deset evrov opravijo poseg obrezovanja. V Sloveniji takšen poseg stane nekaj sto evrov, po drugi strani pa se iz verskih razlogov sploh ne more opraviti. Predlagamo, da se to vprašanje reši na višji ravni in se izvajanje cirkumcizije omogoči v ustanovah, ki so za to pristojne in strokovne, saj starši nikoli ne bodo odstopili od te prakse. Če ne bodo mogli obrezovanja izvajati v Sloveniji, bodo to opravili v tujini. V primeru da pride do zapletov, otroka zdravijo v Sloveniji, zato bi bilo smiselno urediti to vprašanje. Zdravstvene ustanove ga brez zakonske podlage ne morejo urediti same.«

ISRS svoje pobude ni želela dopolniti; pojasnila je, da »prošnjo [sedeža Sveta] za dodatna pojasnila ... razume kot sistemsko zaviranje določenih vprašanj«¹¹.

Pri razčlenitvi te pobude smo na sedežu Sveta predpostavili, da je s cirkumcizijo oziroma obrezovanjem dečkov v islamu mišljena moška cirkumcizija oziroma »obredna ali kirurška ... odstranitev celotnega prepucija ali njegovega dela«, pri čemer prepucij pomeni »kožo, ki obdaja zunanji del moškega spolnega uda«¹², in da je to ravnanje v praksi pripadnikov ISRS neločljivo ali vsaj zelo močno povezano z bistvom njihove veroizpovedi (in ne zgolj s širšim in manj določnim pojmom tradicije), da torej kot tako nedvomno sodi v sklop človekove pravice do verske svobode.

Besedilo pobude ISRS zaznava problematičnost opravljanja cirkumcizije v Sloveniji iz naslednjih dveh razlogov:

- a) mnenja Varuha človekovih pravic, da je navedeno ravnanje kaznivo dejanje¹³;
- b) visoke cene zdravniškega posega/cirkumcizije glede na cene v sosednji Avstriji in nemožnosti izvedbe zdravniškega posega/cirkumcizije iz verskih razlogov v Sloveniji.

ISRS za rešitev navedene problematike predlaga zagotovitev izvajanja cirkumcizije v pristojnih in strokovnih zdravstvenih ustanovah, kar naj se po njenem mnenju uredi s sprejetjem ustrezne zakonske podlage. Zaradi zagotovitve kakovostne obravnave tega predloga je Ministrstvo za kulturo pridobilo naslednje informacije:

¹¹ Glejte: Zapisnik 2. seje Sveta Vlade RS za dialog o verski svobodi, 23. 2. 2017, str. 2/20, zadnji odstavek.

¹² Glejte: <http://www.termania.net/slovarji/95/slovenski-medicinski-slovar> .

¹³ Varuh človekovih pravic je v svojem stališču z dne 3. 2. 2012, objavljenem na spletnem naslovu: <http://www.varuh-rs.si/medijsko-sredisce/aktualni-primeri/novice/detajl/obrezovanje-fantkov-iz-nemedicinskih-razlogov-je-krsitev-otrokovih-pravic>, povedal: »Poseg v telesno integriteto otroka zgolj zaradi želje njegovih zakonitih zastopnikov ali skrbnikov zato pomeni nedopusten poseg v njegovo telo in ima po našem prepričanju tudi znake kaznivega ravnanja.«

K a.

Informacijo o dodatnem stališču Varuha človekovih pravic, ki opozarja, da na spornost postopkov obrezovanja ni opozoril z namenom njihovega preganjanja, temveč primerne ureditve z npr. zakonsko podlago, ki bo cirkumcizijo, ki je del verskega prepričanja, pravno legitimirala in uredila način izvajanja teh postopkov v okviru javnega zdravstva, in da pri tehtanju med pravico otrok do telesne nedotakljivosti in pravico njihovih staršev ali skrbnikov do izražanja svojega verskega prepričanja, ki temelji na presoji strokovnih mnenj, zakonodaje in mednarodnih predpisov, izhaja, da slednja pravica (pa tudi nobena druga pravica ali svoboščina posameznika) ne more upravičevati posega v pravico do telesne integritete drugega¹⁴.

Informacijo Vrhovnega državnega tožilstva (14. 9. 2017), da praksa kazenskega pregona kaznivih dejanj ne vsebuje primera pregona cirkumcizije, in da je bil v edinem življenjskem primeru, povezanem z izpostavljeno problematiko, ki ga je obravnavalo Okrožno državno tožilstvo v Ljubljani, v letu 2011 vložen obtožni predlog zaradi kaznivega dejanja malomarnega zdravljenja in opravljanja zdravniške dejavnosti po prvem odstavku 179. člena Kazenskega zakonika¹⁵. Ta obtožni predlog je tožilka v letu 2014 umaknila, sodišče pa je kazenski postopek ustavilo. Iz navedenega sklepamo, da državno tožilstvo kot organ, pristojen za pregon kaznivih dejanj, cirkumcizije pravno ne kvalificira kot posega v pravico do telesne integritete drugega oziroma v telesno nedotakljivost dečkov oziroma kot kazniva dejanja lahke telesne poškodbe ali hude telesne poškodbe, s katerima se štiti pravica do telesne integritete otroka oziroma vsake fizične osebe, pač pa je bil edini konkretni življenjski primer cirkumcizije deležen pozornosti državne tožilke zaradi znakov kaznivega dejanja malomarnega zdravljenja in opravljanja zdravniške dejavnosti po prvem odstavku 179. člena Kazenskega zakonika.

V zvezi z Varuhovim stališčem glede trka pravice do verske svobode in pravice otrok do telesne nedotakljivosti je Ministrstvo za kulturo za zagotovitev sogovornika pri obravnavi te točke dnevnega reda zaprosilo Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve ter enake možnosti, ki je v skladu z določbo 28. člena Zakona o državni upravi¹⁶ stvarno pristojno za upravno področje družine oziroma družinske politike, katere del je "zaščita otrokovih pravic v družini in družbi ter dajanju prednostnega mesta kakovosti življenja otrok"¹⁷.

K b.

Sedež Sveta glede trditve o nemožnosti opravljanja cirkumcizije v Sloveniji predstavlja informacijo, da se verski obredi oziroma verska praksa obrezovanja dečkov v islamu¹⁸ nesporno šteje za manifestacijo verske svobode oziroma primer človekovega ravnanja, s katerim se neposredno uresničuje človekova pravica do svobode vesti iz 41. člena Ustave, in sicer kot pravica staršev, da v skladu s svojim prepričanjem svojim otrokom zagotavljajo versko in moralno vzgojo. V Sloveniji možnost izvrševanja verskih obredov, ki so manifestacija verske svobode (npr. cirkumcizija), neposredno zagotavlja 41. člen Ustave.

¹⁴ Glejte: [http://www.pravice-otrok.si/index.php?id=139&tx_ttnews\[tt_news\]=229&cHash=fa384c91e24aad4f0fb051e78347d1e2](http://www.pravice-otrok.si/index.php?id=139&tx_ttnews[tt_news]=229&cHash=fa384c91e24aad4f0fb051e78347d1e2), nedatirano, 4. 10. 2017.

¹⁵ Glejte: <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO5050#179>

¹⁶ Glejte: <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO3225#28>

¹⁷ Glejte: http://www.mdds.gov.si/si/delovna_podrocja/druzina

¹⁸ Splošni religijski leksikonu (Leksikografskega zavoda Miroslav Krleža Zagreb – slovensko izdajo izdala in založila v letu 2007 Založba Modrijan d. o. o., Ljubljana) obrezovanje dečkov v islamu opredeljuje kot verski obred.

Sedež Sveta je želel pridobiti informacijo o dejanskih možnostih opravljanja cirkumcizije v zdravstvenih zavodih, zato je na devet splošnih bolnišnic, javnih zdravstvenih zavodov, ki pokrivajo celotno območje Slovenije in so vključeni v mrežo javne zdravstvene službe¹⁹ in šest zasebnikov z ustrezno koncesijo²⁰ naslovil vprašanja o možnosti storitve cirkumcizije zaradi nemedicinskega oziroma razloga islamske vere v zdravstvenih zavodih v Sloveniji, morebitne možnosti navedene storitve na samoplačniški podlagi ter glede cene te storitve. Do priprave dokumenta o sklicu 3. seje Sveta smo prejeli odgovore dveh splošnih bolnišnic in dveh zasebnikov z ustrezno koncesijo. Splošna bolnišnica Jesenice je svetu sporočila, da od 3. 2. 2012 zaradi mnenja Razširjenega strokovnega kolegija za kirurgijo, Komisije RS za medicinsko etiko in Varuha človekovih pravic ne nudi možnosti storitve cirkumcizije. Splošna bolnišnica Izola je svetu sporočila, da zagotavlja storitev cirkumcizije, in da je cena storitve, ki se izvaja na samoplačniški podlagi, 550 EUR. Zasebnika z ustrezno koncesijo sta svetu sporočila, da ne opravljata navedene storitve. Eden izmed njiju je povedal, da storitve ne opravlja, ker ni dovoljena. Iz navedenega sklepamo, da Splošna bolnišnica Jesenice svojo ponudbo samoplačniških storitev oblikuje glede na skladnost le-teh z mnenji medicinske stroke, in da Splošna bolnišnica Izola svojo ponudbo samoplačniških storitev oblikuje glede na povpraševanje in dejstvo, da cirkumcizija iz verskih razlogov ni prepovedana.

V zvezi z možnostjo zagotavljanja verskih ravnanj in/ali obredov v okviru upravnega področja zdravstvene dejavnosti je Ministrstvo za kulturo za zagotovitev sogovornika zaprosilo Ministrstvo za zdravje, ki je v skladu z določbo 40. člena Zakona o državni upravi²¹ med drugim pristojno za upravno področje zdravstvene dejavnosti, katere del je naj bi po pobudnikovem predlogu postal tudi opisani verski obred.

Ta točka dnevnega reda bo predvidoma trajala največ 75 minut.

4. NAČELNO STALIŠČA VARUHA ČLOVEKOVIH PRAVIC, DA SODELOVANJE ZGOLJ KATOLIŠKE CERKVE PRI VZPOSTAVITVI MUZEJSKE ZBIRKE POMENI IDENTIFIKACIJO DRŽAVE S TO VERSKO SKUPNOSTJO OZIROMA NESPOŠTOVANJE USTAVNEGA NAČELA NEVTRALNOSTI IZ 7. ČLENA USTAVE REPUBLIKE SLOVENIJE, na predlog verske skupnosti UPASANA - SANJAVA prostost duha, svetovno-nazorska kozmološka skupnost

Gospod Marko Hren in verska skupnost, ki jo zastopa, si že dalj časa prizadevata vplivati na zasnovo oziroma za sodelovanje pri načrtovanju razstave z naslovom: »Dokumenti slovenstva« v objektu Proštija na Blejskem otoku. Zaradi odzivov (in neodzivov) resornega ministrstva, Ministrstva za kulturo, se je pritožil Varuhu človekovih pravic, ta pa je v postopku (poleg diskriminacije) ugotovil kršitve načela

¹⁹ To so bili: Univerzitetni klinični center Ljubljana, Univerzitetni klinični center Maribor, Splošna bolnišnica Celje, Splošna bolnišnica Izola, Splošna bolnišnica Jesenice, Splošna bolnišnica Mursko Soboto, Splošna bolnišnica Novo mesto in Splošna bolnišnica dr. Franca Derganca Nova Gorica.

²⁰ To so bili: Diagnostični center Bled, Medur, Kirurški center Toš, Oliviers Medico, Kirurški center zdrav splet ter Plastična in estetska kirurgija Janežič.

²¹ Glejte: <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO3225#40>

nevtralnosti države, ki ga nedvomno lahko povežemo s človekovo pravico do verske svobode. Njegovo podrobno mnenje o tem najdete v *prvi prilogi* k temu dokumentu.

Varuh človekovih pravic je o tem postopku poročal tudi v svojem Poročilu o delu v letu 2016²², Ministrstvo za kulturo pa se je odzvalo z besedilom v sklopu odzivnega poročila Vlade RS. Tipkopic odziva Ministrstva za kulturo najdete v *drugi prilogi* k temu dokumentu.

Temo prepuščamo članom sveta v informacijo, mnenje in razpravo, s katero želimo prispevati k dodatni izmenjavi stališč in iskanju rešitev zapleta.

PREDLOG IZHODIŠČ ZA RAZPRAVO

Do vsebine verske svobode in načela ločitve države in verskih skupnosti se je Ustavno sodišče najbolj izčrpno opredelilo v že navedeni ustavnosodni odločbi²³. Evidenčni stavek te odločbe navaja, da ima načelo o ločenosti države in verskih skupnosti iz prvega odstavka 7. člena Ustave²⁴ v širšem smislu tri prvine: (1) *versko oziroma nazorsko* nevtralnost države, (2) *avtonomnost* verskih skupnosti na lastnem področju in (3) *enakopraven* odnos države do verskih skupnosti, ter da sta avtonomnost in enakopravnost verskih skupnosti, ki ju Ustava opredeljuje kot samostojni načeli, zrcalna stran zahteve po državni nevtralnosti in orodji za zagotavljanje človekove pravice iz 41. člena Ustave²⁵.

Varuhovo načelno stališče o kršitvi načela nevtralnosti iz 7. člena ustave, da sodelovanje zgolj z eno samo versko skupnostjo pri vzpostavljanju muzejske zbirke pomeni identifikacijo države s to versko skupnostjo očitno meri na kršitev prve od treh navedenih prvin širše razumljenega načela ločenosti/nevtralnosti – na kršitev verske oziroma nazorske nevtralnosti države.

Ustavno sodišče je v 101. točki obrazložitve ustavnosodne odločbe versko oziroma nazorsko nevtralnost opredelilo kot državno zavezo, da v svoje delovanje ne vnaša verskih oziroma svetovnonazorskih elementov, da je nepristranska, da religije in drugih svetovnih nazorov niti ne prevzema niti jih ne zavrača in da nobenega od njih ne sme – v nazorskem smislu – niti podpirati niti ovirati. Varuhova trditev o identifikaciji države z versko skupnostjo v navedenem življenjskem primeru ne vsebuje informacij o vnašanju verskih elementov v delovanje države, o državnem prevzemanju/zavračanju religije in o - v nazorskem smislu - podpiranju/oviranju posamezne religije (npr. katoliške vere).

Kot je razvidno iz Varuhovega podrobnega mnenja je za zanj ključno pravno mnenje, da v navedenem življenjskem primeru Ministrstvo za kulturo ni spoštovalo načela enakopravnosti verskih skupnosti pri uresničevanju njihove pravice do sodelovanja pri upravljanju javnih zadev oziroma je kršilo prepoved diskriminacije iz povezave 4. in 9. člena Zakona o varstvu pred diskriminacijo²⁶.

²² Glejte: http://www.varuh-rs.si/fileadmin/user_upload/pdf/lp/Porocilo_VCP_2016.docx, str. 87-8 in 89-90.

²³ Glejte op. št. 10.

²⁴ Glejte: <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=USTA1#7>

²⁵ Glejte: <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=USTA1#41>

²⁶ Glejte: <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO7273#4>

Slednje Varuhovo mnenje pritrjuje ugotovitvam Ustavnega sodišča iz 109. točke obrazložitve ustavnosodne odločbe, da je načelo enakopravnosti verskih skupnosti iz drugega odstavka 7. člena Ustave poseben izraz splošnega načela enakosti iz 14. člena Ustave²⁷ na področju odnosa države z verskimi skupnostmi, ki ga je treba razlagati v povezavi s prvim odstavkom 14. člena Ustave, ki prepoveduje diskriminacijo na podlagi osebnih okoliščin pri uživanju katere od človekovih pravic in temeljnih svoboščin, in v povezavi z drugim odstavkom istega člena, ki zapoveduje enakost vseh pred zakonom.

Ta točka dnevnega reda bo predvidoma trajala največ 30 minut.

5. RAZNO

Ta točka dnevnega bo predvidoma trajala največ 10 minut.

²⁷ Glejte: <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=USTA1#14>